

Course of study (code) / Назва дисципліни (шифр)	Економіка інновацій EI0514BEKIN	
Academic year / Навчальний рік - Семестр	2022/2023 –2 семестр	
Course of study / Назва спеціальності	051 Економіка	
Educational program / Освітня програма Education - ECTS / Рівень – Кредити Status / Статус Learning language / Мова навчання	«Економіка» Перший (бакалаврський) рівень - 5 ECTS(076) Вибіркова Українська	
Author / Укладач	Васильчак Світлана Василівна, доктор економічних наук, професор, Державний університет економіки і технологій e-mail: vasylychak_sv@duet.edu.ua, http://orcid.org/0000-0001-9757-1683	
Консультації	пт, 15.00-16.00	

A. OBJECTIVE OF THE SUBJECT / МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти комплексу теоретичних знань і практичних навичок у сфері економіки інновацій, які вони можуть застосовувати у майбутній професійній діяльності щодо ефективного провадження інноваційної діяльності та знаходження оптимальних інноваційних рішень.

B. SUBJECT PROGRAM / ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів

Інновації: економічна сутність, класифікація. Сутність та зміст інноваційної діяльності. Інноваційний продукт та інноваційна продукція. Інноваційний процес: етапи, стадії, форми. Життєвий цикл інновацій.

Тема 2. Особливості створення інновацій та формування попиту на них

Умови виникнення попиту на інновації. Маркетинг інновацій: сутність, принципи, особливості, складові, завдання. Види попиту на інновацію та чинники, що впливають на інновації.

Тема 3. Сучасні організаційні форми реалізації інновацій

Інноваційна інфраструктура: сутність, основні елементи, функції, завдання, вектори дій. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності. Організаційні структури підтримки інноваційного підприємництва. Організаційні форми інтеграції науки і виробництва.

Тема 4. Стратегії та бізнес – моделі інноваційного розвитку підприємства

Стратегічний інноваційний розвиток підприємства: сутність, завдання, особливості формування, види стратегії інновацій, етапи. Бізнес – модель інноваційного розвитку підприємства: сутність поняття, базові засади. Бізнес – модель М. Джонсона, К. Кристенсена, Х. Кагерманна. Формалізація бізнес – моделі: підхід А. Остервальдера. Проектне управління інноваціями на підприємстві.

Тема 5. Оцінювання ефективності інновацій

Ефективність інновацій: поняття, особливості реалізації, види ефекту від реалізації інновацій. Основні показники економічної ефективності інноваційних проектів, їх розрахунок. Оцінка економічної ефективності інновацій, спрямованих на зниження виробничих витрат. Показники ефективності інноваційної діяльності, їх розрахунок.

C. LIST OF COMPETENCIES AND STUDIES TARGETED RESULTS / ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати. СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПР7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з логляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки. ПР13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники. ПР21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення

ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

D. SEMESTER PLAN / СЕМЕСТРОВИЙ ПЛАН

Тиждень/ Дата	Тема	Форма діяльності (заняття), години, формат	Завдання для СРС (література, ресурси в інтернеті, презентація, відеокурси)
	<i>Тема 1. Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів</i> 1.1. Інновації: економічна сутність, класифікація. 1.2. Сутність та зміст інноваційної діяльності. 1.3. Інноваційний продукт та інноваційна продукція. 1.4. Інноваційний процес: етапи, стадії, форми. 1.5. Життєвий цикл інновацій.	Лекція, (2 год), F2F	1 Циклічні закономірності в економіці. 2. Теорії становлення інновацій: теорії циклічного економічного розвитку та теорії довгих хвиль, інноваційні теорії технологічних змін. 3. Інноваційний тип розвитку як мета економічної політики держави.
		Практичне заняття, (4 год)	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 3, 4, 5 додаткова 1,2,3
	<i>Тема 2. Особливості створення інновацій та формування попиту на них</i> 2.1. Умови виникнення попиту на інновації. 2.2. Маркетинг інновацій: сутність, принципи, особливості, складові, завдання. 2.3. Види попиту на інновацію та чинники, що впливають на інновації.	Проблемна лекція (2 год) Online	1. Інноваційний розвиток: сутність, принципи. 2. Напрями інноваційного розвитку: сутність, класифікація, схема вибору. 3. Способи вимірювання рівня інноваційного розвитку.
		Практичне заняття (дискусія, групова робота) (4 год)	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 3, 4, 5 додаткова 1,2,3
	<i>Тема 3. Сучасні організаційні форми реалізації інновацій</i> 3.1. Інноваційна інфраструктура: сутність, основні елементи, функції, завдання, вектори дій. 3.2. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності. 3.3. Організаційні структури підтримки інноваційного підприємництва. 3.4. Організаційні форми інтеграції науки і виробництва.	Лекція (2 год) Online	1. Сутність і завдання інноваційної політики підприємства. 2. Принципи формування інноваційної політики підприємства. 3. Складові інноваційної політики підприємства.
		Практичне заняття (самостійна, групова робота) (4 год)	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 3, 4, 5 додаткова 1,2,3
	<i>Тема 4. Стратегії та бізнес – моделі інноваційного розвитку підприємства</i> 4.1. Стратегічний розвиток підприємства: сутність, завдання, особливості формування, види	Лекція (2 год) F2F	1. Сутність ризиків та особливості їх прояву в інноваційній діяльності підприємств. 2. Чинники формування ризиків в інноваційній діяльності підприємства. 3. Методи аналізу ризиків при оцінюванні доцільності інноваційних проектів.
		Практичне заняття (4 год)	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 3, 4, 5

	стратегії інновацій, етапи. 4.2. Бізнес – модель інноваційного розвитку підприємства: сутність поняття, базові засади. 4.3. Бізнес – модель М. Джонсона, К. Кристенсена, Х. Кагерманна. 4.4. Формалізація бізнес – моделі: підхід А. Остервальдера. 4.5. Проектне управління інноваціями на підприємстві.		додаткова 1,2,3
	<i>Тема 5. Оцінювання ефективності інновацій</i> 5.1. Ефективність інновацій: поняття, особливості реалізації, види ефекту від реалізації інновацій. 5.2. Основні показники економічної ефективності інноваційних проектів, їх розрахунок. 5.3. Оцінка економічної ефективності інновацій, спрямованих на зниження виробничих витрат. 5.4. Показники ефективності інноваційної діяльності, їх розрахунок.	Лекція (2 год) F2F Практичне заняття (презентація, дискусія) (4 год)	1. Сутність і завдання державної інноваційної політики. 2. Державне регулювання інноваційної діяльності: мета, принципи. 3. Форми і методи державного регулювання інноваційної діяльності. 4. Інституційне забезпечення підтримки інноваційної діяльності. Опрацювання літератури: основна 1, 2, 3, 4, 5 додаткова 1,2,3

Детальний план проведення практичних занять, завдання для практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи містяться в системі MOODLE у наступних:

1. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з курсу «Економіка інновацій»;
2. Методичні рекомендації для виконання індивідуальної роботи з курсу «Економіка інновацій».

E. BASIC LITERATURE (OBLIGATORY TEXTBOOKS) / ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА (ОБОВ'ЯЗКОВІ ПІДРУЧНИКИ)

1. Должанський І.З. Управління потенціалом підприємства: [навч. посіб.] / І.З. Должанський, Т.О. Загорна, О.О. Удалих.- К.: Центр навчальної літератури, 2006.- 362с.
2. Каталенець А.І. Управління потенціалом підприємства: [навч. посіб.] / А.І. Каталенець, Г.І. Матукова, С.І. Мацюра, Н.С. Приймак. – Кривий Ріг: Видавничий дім, 2010. – 233 с.
3. Управління ресурсами підприємства : Навч. посіб. / Під ред. к.е.н. Ю.М. Воробйова і д.е.н. Холода.- Київ: «Центр навчальної літератури», 2004.-288 с.
4. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: [навч. посіб] / Н.С. Краснокутська.-К.: Центр навчальної літератури, 2005.-352с.
5. Федонін О.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: [навч. посіб] / О.С. Федонін, І.М. Рєпіна, О.І. Олексюк – К.: КНЕУ, 2003. – 316 с.

F. COMPLEMENTARY LITERATURE / ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Качан Є.П., Управління трудовими ресурсами : [навч. посіб.] / Є.П. Качан, Д.Г. Шушпанов. - К.: Вид. дім „Юридична книга“, 2005 - 358 с.
2. Андрижиевский А.А. Энергосбережение и энергетический менеджмент : учебн. пособ. / А.А. Андрижиевский, В.И. Володин. – [2-е изд., испр.]. - Минск: Вышэйшая школа, 2005. - 294 с.
3. Самочкин В.Н. Гибкое развитие предприятия: Эффективность и бюджетирование: [учебн. пособ.] / В.Н. Самочкин.- М.: Дело, 2000.-376с.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

<https://www.me.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

<https://lukyanyenko.at.ua> – Електронна економічна бібліотека

<https://fingal.com.ua> – Галерея фінансової літератури

<http://www.businessvoc.ru> – Бізнес-словник

<https://grebennikon.ru> - Електронна бібліотека Grebennikon

<https://www.cfin.ru> – Корпоративний менеджмент

<http://kommersant.org.ua> - Електронна бібліотека статей та книг з економіки

G. THE MOST IMPORTANT PUBLICATIONS OF THE AUTHOR(S) CONCERNING PROPOSED CLASSES / ОСНОВНІ ПУБЛІКАЦІЇ АВТОРА, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ТЕМАТИКОЮ ЗАПЛАНОВАНИХ ЗАНЯТЬ

1. ЖИВКО З.Б., ВАСИЛЬЧАК С.В., ЦЮМАН Є.С., КУЖЕЛЬ Н.Л. Управлінські засади адаптивної безпекової політики державно–приватної підтримки інноваційного бізнесу в умовах глобалізації. Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць. Київ, 2022. № 7-8 (254-255). С.80-86. URL: http://dndiime.org/wp-content/uploads/2022/11/7-8_2022.pdf

2. Васильчак С.В., Орлова-Курилова О.В., Дяченко Т.О., Мартинова Л.В. Державне управління розвитком інноваційного підприємництва в контексті зміни комунікаційних стратегій місцевих органів влади та децентралізації в умовах пандемії covid-19, діджиталізації та сталого розвитку. Ефективна економіка. Дніпро, 2021. № 11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9538>

3. Васильчак С. В., Гнатенко І. А., Жовніренко О. В., Рубежанська В. О. Моделювання інноваційної системи управління національною економікою: формування фінансового та людського капіталу. *Ефективна економіка*. Дніпро, 2021. № 8. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9127> (дата звернення: 27.08.2021). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.8.1

4. . Vasylychak S., Pronko L., Vykliuk M. Synergetic effects of enterprise potential management system in the knowledge economy, taking into account globalization challenges and financial security. Security management of the xxi century: national and geopolitical aspects: collective monograph. 2022. Issue 4118. pp. 118-123. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua>

5. Kateryna Andriushchenko, Anastasiia Liezina, Svitlana Vasylychak, Mykhailo Manylich, Tetiana Shterma, Uliana Petrynyak (2022). Management of the Development of the Innovative Potential of the Region. *TEM Journal*. 2022, Volume 11, Issue 1, pages 339-347. (SKOPUS). URL: https://www.temjournal.com/content/111/TEMJournalFebruary2022_339_347.pdf

6. Svitlana Vasylychak, Uliana Petrynyak, Liliia Loiak, Raisa Zagnybida, Olena Khomiv, Iryna Hnatenko (2022). State regulation of employment in the labor market of territorial communities in the conditions of innovative development of entrepreneurship: Aspects of management. *Journal of Hygienic Engineering and Design*. 2022, Vol. 40, pp. 304-311. (SKOPUS). URL: <https://keypublishing.org/jhed/jhed-volumes/jhed-volume-40-fpp-27>

H. PREREQUISITE AND POSTREQUISITE / ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ

Навчальна дисципліна базується на нормативних та за вибором навчальних дисциплінах і є необхідною для опанування подальших навчальних дисциплін «Планування діяльності підприємства», «Організація виробництва» тощо.

Обов'язкового знання іноземних мов не потребує

I. SCOPE AND TYPE / КІЛЬКІСТЬ ВІДВЕДЕНИХ ГОДИН ТА ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ

	Денна	Заочна
051«Економіка»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»		
Лекції	10	
Практичні (лабораторні)	20	
Самостійна робота студента (СРС)	105	
Індивідуально-консультативна робота (ІКР)	15	
Курсова робота	–	
	Денна	Заочна
оцінювання під час аудиторних занять	40	10
виконання контрольних (модульних) робіт	20	20
виконання і захист завдань самостійної роботи	30	50
науково-дослідницька робота	10	20
Разом (залік)	100	100

Шкала балів	Оцінка за 4-бальною шкалою	Шкала ECTS
90 – 100	Відмінно	A
80 – 89	Добре	B
70 – 79		C
66 – 69		D
60 – 65	Задовільно	E
21 – 59	незадовільно з можливістю повторного складання екзамену (заліку)	FX
0 – 20	незадовільно з можливістю вивчення дисципліни за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультаційної роботи.	F

K. CODE OF CONDUCT OF THE COURSE / КОДЕКС ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є виконання наступних обов'язків:

- ❖ не запізнюватися на заняття;
- ❖ не пропускати заняття (як лекційні, так і практичні), в разі хвороби мати довідку або її ксерокопію;
- ❖ самостійно опрацьовувати весь лекційний матеріал та ресурси для самостійної роботи;
- ❖ конструктивно підтримувати зворотній зв'язок з викладачем на всіх етапах проходження курсу (особливо під час виконання індивідуальних проектів/курсів проекту);
- ❖ своєчасно і самостійно виконувати всі передбачені програмою лабораторні та практичні завдання;
- ❖ брати очну участь у контрольних заходах;
- ❖ будь-яке відтворення результатів чужої праці (включаючи практичну роботу над командним проектом), в тому числі використання завантажених з Інтернету матеріалів, як власних результатів, кваліфікується, як порушення норм і правил академічної доброчесності, та передбачає притягнення до відповідальності у порядку, визначеному чинним законодавством.

L. METHODS OF CONDUCTING / МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для формувань компетентностей застосовуються такі методи навчання:

вербальні/словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда);

наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);

практичні (різні види практичних завдань, вирішення кейсів, виконання графічних робіт, проведення експерименту, практики);

пояснювально-ілюстративний, який передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;

метод проблемного викладу;

дослідницький.

M. TOOLS, EQUIPMENT AND SOFTWARE / ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

мультимедійний клас з ПК, цифровий проектор

[Zoom](#) – хмарна платформа для відео і аудіо конференцій та вебінарів

ZELIS - система призначена для тестування знань студентів в двох режимах: автоматизований контроль знань та тестування по бланкам.

N. STUDENT RESOURCES, MOOC PLATFORMS / ЦИФРОВІ РЕСУРСИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТА ВІДКРИТІ ДИСТАНЦІЙНІ ОНЛАЙН КУРСИ

Студентам пропонується доступ до навчальних матеріалів дисципліни - moodle.kneu.dp.ua:

[Coursera](#) – безкоштовні онлайн-курси з різних дисциплін, у разі успішного закінчення яких користувач отримує сертифікат про проходження курсу.

[EdX](#) – онлайн-курси від закладів вищої освіти.

[Prometheus](#) – український громадський проект масових відкритих онлайн-курсів.

O. FEEDBACK/ ЗВОРОТНІЙ ЗВ'ЯЗОК

Електронні листи є найкращим способом зв'язатися з керівником курсу, і, будь ласка, додайте шифр групи в темі листа. Якщо ви надішлете мені електронне повідомлення, надайте мені, принаймні, 24 години, щоб відповісти. Якщо ви не отримаєте відповідь, відправте листа повторно.

P. ACADEMIC HONESTY/ АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Державний університет економіки і технологій очікує від здобувачів вищої освіти розуміння та підтримання високих стандартів академічної чесності. Приклади академічної не доброчесності включають такі: плагіат, зловживання інформацією із застарілих джерел мережі. Очікується, що вся робота, виконана відповідно до вимог курсу, є власною роботою здобувача вищої освіти. Під час підготовки роботи, яка відповідає вимогам курсу, здобувачі вищої освіти повинні відрізнити власні ідеї від інформації, отриманої з інших джерел.

Положення про академічну доброчесність Державного університету економіки і технологій (нова редакція) затверджено Вченою радою Університету 28.01.2021 р. (протокол №5) та введено в дію наказом від 28.01.2021 р. №5. <https://drive.google.com/file/d/1j0xFjb7rFzCD1x09tly6eQJzkDmEChsj/view?usp=sharing>

APPROVED / ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням кафедри економіки та цифрового бізнесу Державного університету економіки і технологій - протокол від 05.10.2022 року №_1_.

Укладач

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Кафедрою економіки та цифрового бізнесу
Протокол № 1 від 05 жовтня 2022 року
Завідувач кафедри

Науково-методичною радою Державного університету
економіки і технологій
Протокол № 4 від 30 листопада 2022 року
Голова науково-методичної ради

Світлана ВАСИЛЬЧАК

Вікторія СОЛОВІЙОВА

Валентин ОРЛОВ